

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ความนำ

จากการทบทวนวรรณกรรม หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งสารสนเทศ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. แนวทางการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 แนวทางการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม (2547) ได้ชี้ให้เห็นว่าการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการนำเสนอข้อมูลในเชิงปริมาณได้ทุกประเด็นที่ศึกษา สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์หรือความแตกต่างออกเป็นตัวเลขได้ชัดเจน การสร้างความเชื่อมั่นในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดด้วยมาตรวัดตัวแปรตาม ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยได้ทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัดในแบบสอบถาม (reliability) ก่อนนำไปจัดเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ทางสถิติ

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 มีประชากรจำนวนรวมทั้งสิ้น 24,971 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กองบริการการศึกษา, 2557) ดังตารางที่ 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามคณะ

ประเภทประชากร	จำนวนประชากร (คน)
คณะครุศาสตร์	2,385
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	2,269
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	6,070
คณะวิทยาการจัดการ	8,894
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3,490
คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,863
รวม	24,971

ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2557

ที่มา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กองบริการการศึกษา, 2557

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากประชากรทั้งหมด 24,971 คน สุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับสัดส่วน ประชากรตามตารางหาขนาดตัวอย่างจากประชากรที่มีขนาดจำกัดของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน Isaac and Michael, 1982) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 379 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 380 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน ผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้มาสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และเก็บข้อมูลโดยแยกตามคณะ โดยให้มินักศึกษาครบทั้ง 6 คณะ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ในจำนวนที่เหมาะสมและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาโดยคิดเป็นสัดส่วนจำแนกตามคณะ

คณะที่ศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะครุศาสตร์	2,385	36
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	2,269	35
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	6,070	92
คณะวิทยาการจัดการ	8,894	136
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3,490	53
คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,863	28
รวม	24,971	380

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.4.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และคณะ

3.4.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้แหล่งสารสนเทศ 4 แหล่ง ประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศสถาบัน แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศ

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งสารสนเทศ โดยทบทวนจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา แล้วนำมาปรับปรุงสร้างแบบสอบถาม รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (closed form) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นคำถามและมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อที่ตรงตามความเป็นจริง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบที่ให้ไว้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา ประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศ 4 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศสถาบัน แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับข้อคำถามในตอนที่ 2 เป็นลักษณะแบบสอบถามปลายปิด และให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อละ 1 ตัวเลือกเท่านั้น ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งเป็นระดับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา ผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึงระดับการใช้	มากที่สุด
4	หมายถึงระดับการใช้	มาก
3	หมายถึงระดับการใช้	ปานกลาง
2	หมายถึงระดับการใช้	น้อย
1	หมายถึงระดับการใช้	น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ย ตอนที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1981, p.78) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	มีระดับการใช้อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	มีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	มีระดับการใช้อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	มีระดับการใช้อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	มีระดับการใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศทั้ง 4 แหล่งของนักศึกษา

3.5.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ราย คือ นักศึกษาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีการของ ครอนบัค (Cronbach) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ที่ได้จะต้องมีค่า 0.7 ขึ้นไป ทั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .8670

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random

Sampling) จำนวนตัวอย่างได้มาจากเทียบกับสัดส่วนประชากรตามตารางหาขนาดตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำนวน 379 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 380 คน เก็บข้อมูลโดยแยกตาม คณะโดยคิดเป็นสัดส่วนตามขนาดประชากร แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และ ประมวลผลทางสถิติ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical Package for Social Science (SPSS) เพื่อประมวลผลข้อมูลที่จัดเก็บ และคำนวณหาค่าทางสถิติ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลการศึกษารูปแบบ ตารางการวิเคราะห์ และนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ เขียนข้อเสนอแนะ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมา วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ เพื่อ พรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)
2. การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา ได้แก่ แหล่งสารสนเทศ สถาบัน แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และปัญหา การใช้แหล่งสารสนเทศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสัญลักษณ์ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สัญลักษณ์ (S.D.) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการ กระจายของข้อมูล